

Regeling van de Minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport, van
MEVA/BOA-3109304, houdende het voorschrijven van
UR-geneesmiddelen door bepaalde categorieën van
verpleegkundigen

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Gelet op de artikelen 36, veertiende lid, van de Wet op de beroepen in de
individuele gezondheidszorg, en 2, achtste lid van het Registratiebesluit;

Besluit:

Paragraaf 1 Begripsbepalingen

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. astma: een chronische ontsteking van de luchtwegen;
- b. commissie: de commissie, bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van het Besluit buitenslands gediplomeerden volksgezondheid;
- c. contactdag: een dag waarop studenten op een bepaalde locatie gedurende minimaal 6 uren rechtstreeks onderwijs krijgen van deskundigen over voor hun opleiding relevante onderwerpen;
- d. CZO: College van Zorg Opleidingen;
- e. COPD: een verzamelnaam voor longaandoeningen die zich kenmerken door een niet of niet geheel omkeerbare luchtwegvernauwing;
- f. diabetes mellitus: chronische stofwisselingsziekte die gepaard gaat met een te hoog glucosegehalte in het bloed;
- g. EADV: Vereniging Eerste Associatie van Diabetesverpleegkundigen;
- h. hogeschool: een onderwijsinstelling voor hoger beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 1.3 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;
- i. leerwerkovereenkomst: een schriftelijke overeenkomst tussen een werkgever, een onderwijsinstelling en een werknemer die de beroepsbegeleidende leerweg volgt, waarin de rechten en plichten van alle betrokkenen bij de beroepspraktijkvorming zijn vastgelegd;
- j. Minister: de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;
- k. LRVV: Landelijke Regeling Verpleegkundige Vervolgopleidingen;
- l. NVAO: Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie;

- m. oncologie: het deelgebied van de geneeskunst dat betrekking heeft op onderzoek naar en behandeling van kanker;
- n. studiepunt: de in artikel 7.4, eerste lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek bedoelde eenheid waarin de studielast wordt uitgedrukt;
- o. UR-geneesmiddel: een geneesmiddel als bedoeld in artikel 1, eerste lid onderdeel s, van de Geneesmiddelenwet;
- p. V&VN: Vereniging Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland;
- q. wet: de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg.

Paragraaf 2 Verpleegkundige op het gebied van diabetes mellitus

Artikel 2

1. Als bevoegd tot het voorschrijven van UR-geneesmiddelen op het gebied van diabetes mellitus wordt aangewezen:

a. de verpleegkundige die in het bezit is van een getuigschrift waaruit blijkt dat deze met goed gevolg een door de Minister aangewezen post-HBO-opleiding tot verpleegkundige op het gebied van diabetes mellitus heeft afgesloten;

b. de verpleegkundige die:

1°. in het bezit is van een getuigschrift waaruit blijkt dat betrokkene een post-HBO-opleiding tot verpleegkundige op het gebied van diabetes mellitus aan de Hogeschool van Rotterdam of de Hogeschool van Utrecht met goed gevolg heeft afgesloten; en

2°. in het bezit is van een getuigschrift waaruit blijkt dat de verpleegkundige een door de Minister aangewezen module farmacotherapie, vóór 1 januari 2015, met goed gevolg heeft afgesloten;

c. de verpleegkundige die:

1°. in het bezit is van een getuigschrift van de Stichting Specifieke Scholing Verpleegkundigen waaruit blijkt dat de betrokkene de vervolgopleiding diabetes mellitus met goed gevolg heeft afgesloten; en

2°. in het bezit is van een getuigschrift waaruit blijkt dat de verpleegkundige een door de Minister aangewezen module farmacotherapie, vóór 1 januari 2015, met goed gevolg heeft afgesloten.

2. Een opleiding als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, kan door de Minister worden aangewezen indien:

1°. de hogeschool die de opleiding verzorgt, de volgende voorwaarden hanteert om de verpleegkundige op het gebied van diabetes mellitus in opleiding toe te laten:

- betrokkene heeft een aanstelling voor ten minste achttien uren per week als verpleegkundige op het gebied van diabetes mellitus in opleiding;
- er is een relevant geschoolde mentor op de werkplek beschikbaar die de praktijkopdrachten van de betrokkene begeleidt; en
- tussen de betrokkene en de werkgever is een leerwerkovereenkomst gesloten waarin in ieder geval afspraken over de praktijkbegeleiding tussen de werkgever en de betrokken verpleegkundige zijn vastgelegd;

2°. de opleiding is verbonden aan een hogeschool die tevens een door de NVAO geaccrediteerde opleiding tot verpleegkundige verzorgt;

3°. de opleiding ten minste twaalf maanden duurt;

4°. de opleiding ten minste dertig contactdagen kent en een studielast heeft van ten minste 24 studiepunten waarvan de module farmacotherapie onderdeel uitmaakt en bestaat uit ten minste drie contactdagen en 2,5 studiepunten;

5°. de opleidingscompetenties zijn ontleend aan een landelijk beroepsprofiel dat voor verpleegkundigen op het gebied van de diabetes mellitus door de EADV is vastgesteld en die zijn vertaald in een opleidingsprofiel;

6°. het personeel en het opleidingsprogramma van de hogeschool het mogelijk maken de beoogde opleidingscompetenties te realiseren; en

7°. de hogeschool die de opleiding verzorgt, beschikt over een adequaat systeem van toetsing en aantoon dat de beoogde opleidingscompetenties worden gerealiseerd.

3. De module farmacotherapie, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, onder 2°, en onderdeel c, onder 2°, kan door de Minister worden aangewezen, indien:

1°. de hogeschool, die de module verzorgt, als voorwaarde hanteert voor toelating van de verpleegkundige op het gebied van diabetes mellitus tot de module, dat de betrokkene ten minste achttien uren per week werkzaam is als verpleegkundige op het gebied van diabetes mellitus;

2°. de module is verbonden aan een hogeschool, die tevens een door de NVAO geaccrediteerde opleiding tot verpleegkundige verzorgt;

3°. de module ten minste drie contactdagen kent en een studielast heeft van 2,5 studiepunten;

4°. de modulecompetenties zijn ontleend aan de competenties uit een landelijk beroepsprofiel dat voor verpleegkundigen op het gebied van de diabetes mellitus door de EADV is vastgesteld en die zijn vertaald in een moduleprofiel;

5°. het personeel en het moduleprogramma van de hogeschool het mogelijk maken de beoogde modulecompetenties te realiseren; en

6°. de hogeschool die de module verzorgt, beschikt over een adequaat systeem van toetsing en aantoon dat de beoogde modulecompetenties worden gerealiseerd.

Artikel 3

De bevoegdheid tot het voorschrijven van geneesmiddelen als bedoeld in artikel 2, eerste lid, geldt slechts:

a. ten aanzien van bloedglucoseregulerende geneesmiddelen;

b. voor zover een arts de diagnose diabetes mellitus met betrekking tot de patiënt heeft gesteld; en

c. voor zover de op grond van artikel 2, eerste lid, aangewezen verpleegkundige bij het voorschrijven de binnen de relevante beroepsgroepen geldende richtlijnen, standaarden en daarvan afgeleide protocollen volgt.

Paragraaf 3 Verpleegkundige op het gebied van de oncologie

Artikel 4

1. Als bevoegd tot het voorschrijven van UR-geneesmiddelen op het gebied van de oncologie wordt aangewezen:

a. de verpleegkundige die in het bezit is van een getuigschrift waaruit blijkt dat deze met goed gevolg een door de Minister aangewezen vervolgopleiding verpleegkunde op het gebied van oncologie heeft afgesloten;

b. de verpleegkundige die:

1°. in het bezit is van een getuigschrift vanaf 2006 waaruit blijkt dat betrokkene een door een zorginstelling verzorgde vervolgopleiding oncologie met goed gevolg heeft afgesloten en die opleiding onder het toezicht staat van het CZO; en

2°. in het bezit is van een getuigschrift waaruit blijkt dat de verpleegkundige een door de minister aangewezen module farmacotherapie, vóór 1 januari 2015, met goed gevolg heeft afgesloten;

c. de verpleegkundige die:

1°. in het bezit is van een getuigschrift afgegeven tussen 2002 en 2006 waaruit blijkt dat betrokkene een door een zorginstelling verzorgde vervolgopleiding tot verpleegkundige op het gebied van oncologie met goed gevolg heeft afgesloten en voor die opleiding een erkenning door de LRVV heeft verkregen; en

2°. in het bezit is van een getuigschrift waaruit blijkt dat de verpleegkundige een door de minister aangewezen module farmacotherapie, vóór 1 januari 2015, met goed gevolg heeft afgesloten;

d. de verpleegkundige die:

1°. in het bezit is van een getuigschrift van vóór 2002 waaruit blijkt dat betrokkene een vervolgopleiding tot verpleegkundige op het gebied van oncologie met goed gevolg heeft afgesloten en die opleiding is verzorgd door een zorginstelling die voor die opleiding in 2002 een erkenning door de LRVV heeft verkregen; en

2°. in het bezit is van een getuigschrift waaruit blijkt dat de verpleegkundige een door de Minister aangewezen module farmacotherapie, vóór 1 januari 2015, met goed gevolg heeft afgesloten.

2. Een opleiding als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, kan door de Minister worden aangewezen, indien:

1°. de zorginstelling die de opleiding verzorgt de volgende voorwaarden hanteert om de verpleegkundige op het gebied van oncologie in opleiding toe te laten:

- de betrokkene heeft een aanstelling voor ten minste 24 uren per week als verpleegkundige op het gebied van oncologie in opleiding;
- er is een relevant geschoolde mentor op de werkplek beschikbaar die de praktijkopdrachten van de betrokkene begeleidt; en
- tussen de betrokkene en de werkgever is een leerwerkovereenkomst gesloten waarin in ieder geval afspraken over praktijkbegeleiding tussen de werkgever en de betrokken verpleegkundige zijn vastgelegd;

2°. de opleiding onder toezicht staat van het CZO;

3°. de opleiding ten minste twaalf maanden duurt;

4°. de opleiding ten minste 1200 praktijkuren en 130 theorie-uren kent;

5°. de opleiding een module farmacotherapie bevat, die bestaat uit ten minste achttien theorie-uren en 70 studie-uren;

6°. de opleidingscompetenties zijn ontleend aan een landelijk beroepsprofiel dat voor verpleegkundigen op het gebied van de oncologie door de V&VN is vastgesteld en zijn vertaald in een opleidingsprofiel;

7°. het personeel en het opleidingsprogramma van de zorginstelling het mogelijk maken de beoogde opleidingscompetenties te realiseren; en

8°. de zorginstelling die de opleiding verzorgt, beschikt over een adequaat systeem van toetsing en aantoonbaar dat de beoogde opleidingscompetenties worden gerealiseerd.

3. De module farmacotherapie, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, onder 2° en onderdeel c, onder 2°, kan door de Minister worden aangewezen, indien:

1°. de hogeschool of de zorginstelling die de module verzorgt, als voorwaarde hanteert voor toelating van de verpleegkundige op het gebied van oncologie tot de module, dat de betrokkene ten minste 24 uren per week werkzaam is als verpleegkundige op het gebied van oncologie;

2°. de module is verbonden aan een hogeschool, die tevens een door de NVAO de geaccrediteerde opleiding tot verpleegkundige verzorgt, of onder toezicht staat van het CZO;

3°. de module ten minste achttien theorie-uren kent en een studielast heeft van 70 studie-uren;

4°. de modulecompetenties zijn ontleend aan de competenties uit een landelijk beroepsprofiel dat voor verpleegkundigen op het gebied van de oncologie door de V&VN is vastgesteld en zijn vertaald in een moduleprofiel;

5°. het personeelsbestand en het moduleprogramma van de zorginstelling of de hogeschool zodanig zijn samengesteld dat de beoogde modulecompetenties kunnen worden gerealiseerd; en

6°. de zorginstelling of hogeschool die de module verzorgt, beschikt over een adequaat systeem van toetsing en aantoont dat de beoogde modulecompetenties worden gerealiseerd.

Artikel 5

De bevoegdheid tot het voorschrijven van geneesmiddelen als bedoeld in artikel 4, eerste lid, geldt slechts;

a. ten aanzien van anti-diarrhoica, anti-emetica, benzodiazepinen, laxantia, middelen van pijnbestrijding en secretieremmers;

b. voor zover een arts de diagnose kanker met betrekking tot de patiënt heeft gesteld; en

c. voor zover de op grond van artikel 4, eerste lid, aangewezen verpleegkundige bij het voorschrijven de binnen de relevante beroepsgroepen geldende richtlijnen, standaarden en daarvan afgeleide protocollen volgt.

Paragraaf 4 Verpleegkundige op het gebied van astma en COPD

Artikel 6

1. Als bevoegd tot het voorschrijven van UR-geneesmiddelen op het gebied van astma en COPD wordt aangewezen:

a. de verpleegkundige die in het bezit is van het getuigschrift waaruit blijkt dat deze met goed gevolg een door de Minister aangewezen post-HBO-opleiding tot verpleegkunde op het gebied van astma en COPD heeft afgesloten;

b. de verpleegkundige die:

1°. in het bezit is van een getuigschrift waaruit blijkt dat betrokkene een post-HBO-opleiding tot verpleegkundige op het gebied van astma en COPD aan de Hogeschool van Rotterdam of de Hogeschool van Utrecht met goed gevolg heeft afgesloten; en

2°. in het bezit is van een getuigschrift waaruit blijkt dat de verpleegkundige een door de Minister aangewezen module farmacotherapie, vóór 1 januari 2015, met goed gevolg heeft afgesloten.

2. Een opleiding als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, kan door de Minister worden aangewezen indien:

1°. de hogeschool die de opleiding verzorgt de volgende voorwaarden hanteert om de verpleegkundige op het gebied van astma en COPD in opleiding toe te laten:

- de betrokkene heeft een aanstelling voor ten minste achttien uren per week als verpleegkundige op het gebied van astma en COPD in opleiding;
- er is een relevante geschoolde mentor op de werkplek beschikbaar die de praktijkopdrachten van de betrokkene begeleidt; en
- tussen de betrokkene en de werkgever is een leerwerkovereenkomst gesloten waarin in ieder geval afspraken over de praktijkbegeleiding tussen de werkgever en de betrokken verpleegkundige zijn vastgelegd;

2°. de opleiding is verbonden aan een hogeschool die tevens een door de NVAO geaccrediteerde opleiding tot verpleegkundige verzorgt;

3°. de opleiding ten minste twaalf maanden duurt;

4°. de opleiding ten minste dertig contactdagen kent en een studielast heeft van ten minste 24 studiepunten, waarvan de module farmacotherapie onderdeel uitmaakt en bestaat uit ten minste drie contactdagen en 2,5 studiepunten;
5°. de opleidingscompetenties zijn ontleend aan een landelijk beroepsprofiel dat voor verpleegkundigen op het gebied van astma en COPD door de V&VN is vastgesteld en vertaald in een opleidingsprofiel;
6°. het personeel en het opleidingsprogramma van de hogeschool het mogelijk maken de beoogde opleidingscompetenties te realiseren; en
7°. de hogeschool die de opleiding verzorgt, beschikt over een adequaat systeem van toetsing en aantoon dat de beoogde opleidingscompetenties worden gerealiseerd.

3. De module farmacotherapie bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, onder 2°, kan door de Minister worden aangewezen, indien:

1°. de hogeschool, die de module verzorgt, als voorwaarde hanteert voor toelating van de verpleegkundige op het gebied van astma en COPD tot de module, dat de betrokkene ten minste achttien uren per week werkzaam is als verpleegkundige op het gebied van astma en COPD;

2°. de module is verbonden aan een hogeschool, die tevens een door de NVAO geaccrediteerde opleiding tot verpleegkundige verzorgt;

3°. de module ten minste drie contactdagen kent en een studielast heeft van 2,5 studiepunten;

4°. de modulecompetenties zijn ontleend aan de competenties uit een landelijk beroepsprofiel dat voor verpleegkundigen op het gebied van astma en COPD door de V&VN is vastgesteld en vertaald in een moduleprofiel;

5°. het personeelsbestand en het moduleprogramma van de hogeschool zijn zodanig samengesteld dat de beoogde modulecompetenties kunnen worden gerealiseerd; en

6°. de hogeschool die de module verzorgt, beschikt over een adequaat systeem van toetsing en aantoon dat de beoogde modulecompetenties worden gerealiseerd.

Artikel 7

De bevoegdheid tot het voorschrijven van geneesmiddelen als bedoeld in artikel 6, eerste lid, geldt slechts;

a. ten aanzien van inhalatiemedicatie;

b. indien een arts de diagnose astma of COPD met betrekking tot de patiënt heeft gesteld; en

c. voor zover de op grond van artikel 6, eerste lid, aangewezen verpleegkundige bij het voorschrijven de binnen de relevante beroepsgroepen geldende richtlijnen, standaarden en daarvan afgeleide protocollen volgt.

Artikel 8

1. Bij een aanvraag als bedoeld in artikel 5, eerste lid, tweede volzin, van de wet, dient de verpleegkundige, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, of artikel 4, eerste lid, onderdeel a, dan wel artikel 6, eerste lid, onderdeel a, het getuigschrift of een gewaarmerkte kopie, die is gewaarmerkt door de instelling die het getuigschrift heeft afgegeven of door een notaris, te overleggen waaruit blijkt dat hij met goed gevolg de voorgeschreven scholing heeft afgerond.

2. Bij een aanvraag als bedoeld in artikel 5, eerste lid, tweede volzin, van de wet, dient de verpleegkundige, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b of c, of in artikel 4, eerste lid, onderdeel b, c of d, dan wel in artikel 6, eerste lid, onderdeel b het getuigschrift of een kopie, die is gewaarmerkt door de instelling die het

getuigschrift heeft afgegeven of door een notaris, te overleggen waaruit blijkt dat is voldaan aan het eerste lid, onderdeel b of c van artikel 2, ofwel aan het eerste lid, onderdeel b, c, of d van artikel 4, dan wel aan het eerste lid, onderdeel b, van artikel 6.

Artikel 9

1. Voor een aanwijzing als bedoeld in artikel 2, tweede en derde lid, artikel 4, tweede en derde lid, en artikel 6, tweede en derde lid:
 - a. dient een aanvraag door de hogeschool dan wel zorginstelling te worden gedaan die de opleiding of module farmacotherapie verzorgt;
 - b. worden door de aanvrager de bescheiden overgelegd waaruit blijkt dat zij aan de vereisten voldoen als bedoeld in artikel 2, tweede en derde lid, artikel 4, tweede en derde lid, en artikel 6, tweede en derde lid.
2. De aanwijzing van een opleiding als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, artikel 4, eerste lid, onderdeel a, en artikel 6, eerste lid, onderdeel a, heeft een geldigheidsduur van ten hoogste vijf jaar.
3. De aanwijzing van een module farmacotherapie als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, onder 2°, en onderdeel c, onder 2°, artikel 4, eerste lid, onderdeel b, onder 2°, en onderdeel c, onder 2°, en artikel 6, eerste lid, onderdeel b, onder 2°, heeft een geldigheidsduur van ten hoogste twee jaar.
4. Indien in de opleidingen, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, artikel 4, eerste lid, onderdeel a, en artikel 6, eerste lid, onderdeel a, en in de modules farmacotherapie, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, onder 2° en onderdeel c, onder 2°, artikel 4, eerste lid, onderdeel b, onder 2°, onderdeel c, onder 2°, en onderdeel d, onder 2°, en artikel 6, eerste lid, onderdeel b, onder 2°, wijzigingen plaatsvinden waardoor de opleidingen en modules niet langer voldoen aan de vereisten voor de aanwijzing, stelt de hogeschool of zorginstelling de Minister daarvan zo spoedig mogelijk op de hoogte.
5. De hogeschool of zorginstelling waarvan de opleiding of module farmacotherapie is aangewezen, verstrekt de Minister op verzoek informatie die noodzakelijk is om te beoordelen of de opleiding dan wel de module farmacotherapie op enig moment voldoet aan de bij deze regeling gestelde eisen.
6. Onze Minister kan een aanwijzing intrekken indien de instelling niet of niet langer voldoet aan de bij deze regeling gestelde eisen.
7. Van een aanwijzing of een intrekking van een aanwijzing wordt kennis gegeven in de Staatscourant.

Paragraaf 5 overige bepalingen

Artikel 10

1. Tevens bevoegd tot het voorschrijven van geneesmiddelen als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 4, eerste lid, dan wel artikel 6, eerste lid is de verpleegkundige:
 - a. die in het bezit is van een door de Minister afgegeven verklaring van vakbekwaamheid:
 - waaruit blijkt dat die verpleegkundige een examen heeft afgelegd van een opleiding, die is gericht op het voorschrijven van geneesmiddelen en aan de betrokkene een getuigschrift is uitgereikt dat niet is afgegeven binnen een staat aangesloten bij de overeenkomst van Oporto van 2 mei 1992 betreffende de Europese Economische Ruimte (Trb. 1992, 132) of Zwitserland, en,
 - waarin de Minister verklaart dat de door de betrokkene verworven vakbekwaamheid voor de toepassing van deze regeling geacht kan worden

gelijkwaardig te zijn aan de vakbekwaamheid welke uit artikel 2, eerste lid, of artikel 4, eerste lid, dan wel artikel 6, eerste lid kan worden afgeleid, of b. die in het bezit is van een door de Minister afgegeven erkenning van beroepskwalificaties als bedoeld in artikel 5, eerste lid van de Algemene wet erkenning EG-beroepskwalificaties:

- waaruit blijkt dat die verpleegkundige een examen heeft afgelegd van een opleiding, die is gericht op het voorschrijven van geneesmiddelen en aan de betrokkene daarvan een getuigschrift is uitgereikt en,
- waarin de Minister verklaart dat het beroepskwalificatieniveau van betrokkene voor de toepassing van deze regeling geacht kan worden gelijkwaardig te zijn aan de vakbekwaamheid welke uit artikel 2, eerste lid, of artikel 4, eerste lid, dan wel artikel 6, eerste lid kan worden afgeleid.

2. Alvorens een verklaring af te geven als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a of een erkenning als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, wint de Minister advies in van de commissie.

3. De commissie onderzoekt en laat de Minister weten of naar haar oordeel voldaan is aan de vereisten, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a of b.

4. De artikelen 5 en 6, van het Besluit buitenslands gediplomeerden volksgezondheid zijn van overeenkomstige toepassing op aanvragen van een verklaring van vakbekwaamheid als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, en van een erkenning van beroepskwalificaties als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b. De leden-deskundigen die deel uitmaken van de commissie, zijn deskundig ter zake van de opleiding of van het beroep van verpleegkundige.

5. Bij een aanvraag van een verklaring van vakbekwaamheid als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, dan wel van een erkenning van beroepskwalificaties als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, dient de verpleegkundige bewijsstukken te overleggen waaruit blijkt dat die verpleegkundige een opleiding die is gericht op het voorschrijven van geneesmiddelen heeft gevolgd en deze met goed gevolg heeft afgesloten, en waaruit blijkt dat die verpleegkundige beschikt over die vakbekwaamheid dan wel dat beroepskwalificatieniveau.

Paragraaf 6 Slotbepalingen

Artikel 11

Deze regeling treedt voor wat betreft de artikelen 2, tweede en derde lid, 4, tweede en derde lid, 6, tweede en derde lid, en 9 in werking met ingang van 15 november 2012, en voor wat betreft de overige bepalingen met ingang van 1 januari 2013.

Artikel 12

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling voorschrijfbevoegdheid verpleegkundigen.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

mw. drs. E.I. Schippers

Toelichting

Algemeen

Met deze regeling wordt uitvoering gegeven aan artikel 36, veertiende lid, van de Wet BIG dat bij amendement¹ van de leden van de Tweede Kamer Schippers en Vendrik betreffende de bevoegdheid van bepaalde categorieën van verpleegkundigen tot het voorschrijven van bepaalde soorten geneesmiddelen die uitsluitend op recept ter hand mogen worden gesteld, is aangenomen.

Deze regeling strekt ertoe dat de bevoegdheid tot het voorschrijven van geneesmiddelen op recept thans aan drie categorieën van verpleegkundigen toebedeeld wordt, te weten: verpleegkundigen met deskundigheid op het gebied van diabetes mellitus, verpleegkundigen met deskundigheid op het gebied van de oncologie en verpleegkundigen met deskundigheid op het gebied van astma en COPD. Deze categorieën van verpleegkundigen zijn thans in staat tot een verantwoorde uitoefening van individuele gezondheidszorg op het gebied van het voorschrijven van bepaalde geneesmiddelen. Zij zijn of worden daartoe adequaat opgeleid. De vereiste opleiding dient door de Minister te zijn aangewezen. De betrokken verpleegkundigen voeren hun bevoegdheden uit nadat er een diagnose is gesteld door een arts. Voorts wordt er gewerkt overeenkomstig richtlijnen, standaarden en daarvan afgeleide protocollen die worden gehanteerd door andere categorieën van beroepsbeoefenaren die geneesmiddelen voorschrijven op recept.

De zorg die de drie aangewezen categorieën verpleegkundigen leveren, vindt plaats in een multidisciplinair team. Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden binnen het team zijn ten behoeve van efficiënte en effectieve zorg op elkaar afgestemd. Al langere tijd is er sprake van taakherschikking waarbij een deel van de taken wordt overgelaten aan verpleegkundigen.

De verpleegkundige is binnen een multidisciplinair team bij uitstek diegene die cure and care combineert in de contacten met patiënten. In de praktijk betekent dit dat de verpleegkundige - nadat de diagnose is gesteld - een belangrijke en laagdrempelige rol vervult bij de behandeling en begeleiding van patiënten. De verpleegkundige op het gebied van diabetes mellitus richt de begeleiding onder andere op een zo goed mogelijke regulatie van de bloedglucosewaarden en op het voorkomen van complicaties. Belangrijke factoren daarbij zijn de juiste keuze, instelling en toediening van medicatie, (zelf)controle van het bloedglucosegehalte en het kunnen inspelen op andere factoren die de bloedglucosewaarden kunnen beïnvloeden, zoals voeding, beweging en stress.²

De verpleegkundige op het gebied van oncologie vervult een belangrijke en laagdrempelige rol bij de begeleiding van mensen met kanker. Deze begeleiding is onder andere gericht op een zo goed mogelijke behandeling van de klachten en symptomen die voortkomen uit de behandeling dan wel welke voorkomen in de palliatieve fase van de ziekte. Belangrijke factoren daarbij zijn de juiste keuze, instelling en toediening van medicatie, therapietrouw en het verstrekken van informatie over de medicatie.

¹ Kamerstukken II, 2005-2006, 29 359, nr. 82

² (NDF) Nederlandse Diabetes Federatie (2000). Richtlijnen en adviezen voor goede diabeteszorg. Maastricht: PlantijnCasparie.

De verpleegkundige op het gebied van astma en COPD begeleidt patiënten waarbij de huisarts, de longarts of de kinderarts de diagnose astma of COPD heeft gesteld. De longverpleegkundige is zowel actief in de eerste-, tweede als in de derdelijnsgezondheidszorg. Deze voert een (poliklinisch) spreekuur, doet huisbezoeken en richt zich in de contacten met patiënten vooral op het geven van voorlichting over omgang met de ziekte in algemene zin, het begeleiden van het proces rond de keuze en instructie van medicatie, het bevorderen van therapietrouw en het bevorderen van zelfmanagement.

Het toekennen van een zelfstandige bevoegdheid tot het verrichten van voorbehouden handelingen, betekent dat de uitvoering daarvan met inachtneming van artikel 35 en 38 van de Wet BIG kan worden gedelegeerd aan een niet zelfstandig bevoegde. Voor het voorschrijven van receptplichtige geneesmiddelen is dat echter niet mogelijk. De apotheker mag alleen ter hand stellen op grond van een recept. Indien het recept niet de handtekening bevat van een arts of van een verpleegkundige die behoort tot een bij ministeriële regeling aangewezen categorie, is er geen sprake van een recept in de zin van artikel 1, eerste lid, onderdeel pp, van de Geneesmiddelenwet. Er mag alsdan niet ter hand worden gesteld.

Artikel 5 van de Wet BIG voorziet erin dat een verpleegkundige die krachtens artikel 36, veertiende lid, van de Wet BIG aangewezen is bepaalde geneesmiddelen op recept voor te schrijven, zich tot de Minister van VWS kan wenden met het verzoek om in het BIG-register te vermelden dat de betrokkene deze voorschrijfbevoegdheid heeft.

In het kader van de transparantie en de functie van het BIG-register, is het met het oog op de kenbaarheid van belang dat de betrokken verpleegkundigen op grond van artikel 5 van de Wet BIG de voorschrijfbevoegdheid doen vermelden in het BIG-register. Omdat alleen bij de krachtens artikel 36, veertiende lid, van de Wet BIG aangewezen categorieën van verpleegkundigen over een voorschrijfbevoegdheid beschikken met betrekking tot bepaalde categorieën van geneesmiddelen, is het in het licht van goed hulpverlenerschap, namelijk noodzakelijk dat de apotheker in elk individueel geval verifieert of er sprake is van een voorschrijfbevoegdheid.

Bij afzonderlijke regeling wordt het tarief voor de vermelding in het register van de bevoegdheid van de aangewezen verpleegkundige vastgesteld.

Wettelijke aanwijzing van de opleidingen

Als de opleidingen en modules aan de in artikel 2, tweede en derde lid, artikel 4, tweede en derde lid en artikel 6, tweede en derde lid genoemde vereisten voldoen, kan de Minister deze opleidingen en modules aanwijzen.

De aanwijzing van een opleiding heeft een geldigheidsduur van ten hoogste vijf jaar. De aanwijzing van een module farmacotherapie heeft een geldigheidsduur van ten hoogste twee jaar. Deze module is vereist voor verpleegkundigen die de bevoegdheid willen verkrijgen bepaalde geneesmiddelen voor te schrijven op recept. Binnen twee jaar na de inwerkingtreding van deze regeling zal de module farmacotherapie niet meer los worden aangeboden maar worden geïntegreerd in de post-HBO-opleidingen tot verpleegkundige op het gebied van diabetes mellitus, en astma en COPD en de CZO-opleiding oncologie.

Indien in de opleidingen en modules wijzigingen plaatsvinden waardoor deze niet langer voldoen aan de vereisten voor de aanwijzing, dan dient de Minister daarvan op de hoogte te worden gesteld. En indien de opleidingen dan wel de modules niet meer voldoen aan de vereisten, kan de aanwijzing worden ingetrokken.

Administratieve lasten

Het verzoek van de aangewezen verpleegkundigen om in het BIG-register te vermelden dat de betrokkene voorschrijfbevoegdheid heeft, brengt administratieve lasten met zich mee.

Voor de berekening van de administratieve lasten is gebruik gemaakt van het standaard kostenmodel administratieve lasten VWS en is aangesloten bij de uitgangspunten van de nulmeting. Zo is een uurtarief van € 37,- gebruikt. In dit model is de vermelding bemeten op een tijdsbesteding van vijf minuten voor het aanvragen van het formulier, tien minuten voor het invullen van het formulier en het aanleveren van de bewijsstukken en vijf minuten om het tarief aan het BIG-register over te maken. Het aantal aangewezen verpleegkundigen wordt geschat op ongeveer 1750. Hiermee komen de administratieve lasten op ca. € 21.500,-.

Daarnaast komen nog de kosten van het kopiëren (€ 0,20 x 1750) en de kosten die de aangewezen verpleegkundigen moet overmaken aan het BIG-register.

De administratieve lasten voor de opleidingen, die voortvloeien uit de aanwijzing door de Minister zijn dermate gering dat de effecten niet binnen het rijksbrede kostenmodel zijn onder te brengen. Het betreft een tiental opleidingen die op grond van artikel 9 bij een verzoek tot aanwijzing een aantal bescheiden dienen over te leggen.

De voorhang

Het ontwerp van deze regeling heeft voorgehangen bij de Eerste en Tweede Kamer. Naar aanleiding van die voorhang...PM

Artikelsgewijs

Artikel 1

COPD staat voor Chronic Obstructive Pulmonary Disease.

Artikel 2

De post-HBO-opleidingen tot verpleegkundige op het gebied van diabetes mellitus die de module farmacotherapie in de opleiding hebben geïntegreerd, zijn relatief nieuwe opleidingen.

Het aantal afgestudeerde verpleegkundigen aan hogescholen die de nieuwe post-HBO-opleidingen tot verpleegkundige op het gebied van diabetes mellitus aanbieden, zal vanaf de inwerkingtreding van de onderhavige regeling vooralsnog beperkt zijn.

Om de zorg die wordt verleend door verpleegkundigen op het gebied van diabetes mellitus te continueren en geen breuk te laten ontstaan met de gegroeide praktijk, is in het eerste lid, onderdeel b en c, van het onderhavige artikel bepaald dat de verpleegkundigen die de "oude" post-HBO-opleiding of de inmiddels niet meer bestaande opleiding van de Stichting Specifieke Scholing Verpleegkundigen en de farmacotherapiemodule met goed gevolg hebben afgesloten, gelijkgesteld worden aan de verpleegkundigen die aan de nieuwe opleidingseisen voldoen. Belangrijk is

dat de al werkzame verpleegkundigen op het gebied van diabetes mellitus binnen twee jaar na inwerkingtreding van deze regeling de module farmacotherapie met goed gevolg hebben afgesloten, willen zij in aanmerking komen voor de gelijkstelling.

De opleiding tot verpleegkundige op het gebied van diabetes mellitus en de module farmacotherapie worden door hogescholen aangeboden die tevens een door de NVAO geaccrediteerde opleiding tot verpleegkundige verzorgen. De Minister kan opleidingen en modules aanwijzen die voldoen aan de eisen gesteld in deze regeling. De opleidingscompetenties zijn ontleend aan een landelijk beroepsprofiel en bevatten een omschrijving van de kennis, de taken en de vaardigheden van de verpleegkundige op het gebied van diabetes mellitus. Dat profiel moet zijn vastgesteld door de Vereniging Eerste Associatie van Diabetes Verpleegkundige (EADV). De EADV is een landelijke beroepsvereniging voor verpleegkundigen werkzaam op het gebied van diabetes mellitus. Een relevant geschoolde mentor die de praktijkopdrachten van de betrokken verpleegkundige begeleidt, kan bijvoorbeeld een verpleegkundige op het gebied van diabetes mellitus die bevoegd is geneesmiddelen voor te schrijven, een verpleegkundig specialist of een arts zijn.

Artikel 3

De geneesmiddelen die de verpleegkundige op het gebied van diabetes mellitus mag voorschrijven op recept, zijn bloedglucose regulerende geneesmiddelen. Dit betreft bloedglucoseverlagende geneesmiddelen en bloedglucoseverhogende geneesmiddelen.

Verpleegkundigen op het gebied van diabetes mellitus die gebruik maken van de toegekende voorschrijfbevoegdheid, doen dat in de praktijk binnen de kaders van specifiek ontwikkelde samenwerkingsafspraken. De lokale samenwerkingsafspraken zijn ontwikkeld vanuit het eerder genoemde multidisciplinaire team waarin de verpleegkundige op het gebied van diabetes mellitus werkzaam is. De samenwerkingsafspraken zijn afgeleid van de landelijke richtlijnen, standaarden en daarvan afgeleide protocollen. Voorbeelden hiervan zijn onder andere:

- NDF Zorgstandaarden,
- NDF Richtlijnen diabeteszorg of door NDF goedgekeurde richtlijnen,
- NIV Richtlijnen Endocrinologie,
- NHG-Standaarden zoals Diabetes Mellitus type 2 en Cardiovasculair risicomangement,
- ISPAD richtlijnen.

Artikel 4

De opleiding tot verpleegkundige op het gebied van oncologie als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, staat onder toezicht van het College van Zorg Opleidingen (CZO) en zal in de nabije toekomst de module farmacotherapie integreren in de opleiding tot verpleegkundige op het gebied van oncologie.

Voor bepaalde verpleegkundigen op het gebied van oncologie die al werkzaam zijn in de praktijk geldt onder omstandigheden een gelijkstelling aan de verpleegkundigen die aan de nieuwe opleidingseisen voldoen. Het betreft verpleegkundigen:

- die in het bezit zijn van een getuigschrift waaruit blijkt dat zij met goed gevolg een door een zorginstelling verzorgde vervolgopleiding tot verpleegkundige op het gebied van oncologie van na 2006 hebben

- afgerond en die opleiding onder toezicht staat van het CZO;
- die in het bezit zijn van een getuigschrift waaruit blijkt dat zij tussen 2002 en 2006 een door een zorginstelling verzorgde vervolgopleiding tot verpleegkundige op het gebied van oncologie met goed gevolg hebben afgesloten en de zorginstelling voor die opleiding een erkenning door de Landelijke Regeling Verpleegkundige Vervolgopleidingen (LRVV) heeft verkregen;
- die in het bezit zijn van een getuigschrift waaruit blijkt dat zij voor 2002 een vervolgopleiding tot verpleegkundige op het gebied van oncologie met goed gevolg hebben afgesloten en die vervolgopleiding is verzorgd door een zorginstelling die voor die opleiding met ingang van 2002 een LRVV erkenning heeft verkregen.

Daarnaast moeten de hiervoor bedoelde verpleegkundigen, willen zij voor een gelijkstelling in aanmerking komen, voor 1 januari 2015 met goed gevolg een door de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport erkende module farmacotherapie hebben afgerond.

De module farmacotherapie wordt aangeboden door hogescholen die tevens een door de NVAO geaccrediteerde opleiding tot verpleegkundige verzorgen of door zorginstellingen die onder toezicht staan van het CZO.

De LRVV is een in een gezamenlijk traject van de door de NVZ (Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen), de VAZ (Vereniging Academische Ziekenhuizen) en de AVVV (koepel van beroepsorganisaties in de verpleging en verzorging) in het leven geroepen regeling voor de erkenning van vervolgopleidingen voor gespecialiseerde verpleegkundigen waarvan de beroepsuitoefening samenhangt met medische specialismen en ziekenhuisfuncties. De LVRR bestaat inmiddels niet meer. Zij is in 2006 samengegaan met het CZO. De Minister kan de opleidingen en modules aanwijzen die voldoen aan de eisen gesteld in deze regeling. De opleidingscompetenties zijn ontleend aan een landelijk beroepsprofiel en bevatten een omschrijving van de kennis, de taken en de vaardigheden van de verpleegkundige op het gebied van oncologie. Dat profiel moet zijn vastgesteld door de Vereniging Verpleegkundigen en Verzorgenden Nederland (V&VN). De V&VN is een landelijke beroepsvereniging voor verpleegkundigen.

Een relevant geschoolde mentor die de praktijkopdrachten van de verpleegkundige op het gebied van oncologie begeleidt, kan bijvoorbeeld een verpleegkundige op het gebied van oncologie die bevoegd is geneesmiddelen voor te schrijven, een verpleegkundig specialist of een arts zijn.

Artikel 5

De geneesmiddelen die de verpleegkundige op het gebied van oncologie mag voorschrijven op recept, beperken zich tot klachten en symptomen die zich ten gevolge (van de behandeling) van de ziekte kanker voordoen. De geneesmiddelen die een verpleegkundige op het gebied van oncologie mag voorschrijven op recept zijn antidiarrhoica, anti-emetica, benzodiazepinen, laxantia, middelen van pijnbestrijding (WHO-ladder stap 1) en secretieremmers.

Verpleegkundigen op het gebied van oncologie die gebruik maken van de toegekende voorschrijfbevoegdheid, dienen dat te doen binnen de kaders van specifiek ontwikkelde samenwerkingsafspraken.

De lokale samenwerkingsafspraken zijn ontwikkeld vanuit het eerder genoemde multidisciplinaire team waarin de verpleegkundige op het gebied van oncologie werkzaam is. De samenwerkingsafspraken zijn afgeleid van de landelijke

richtlijnen. Deze landelijke richtlijnen zijn te vinden op www.oncoline.nl. Oncoline is een product van de Integrale Kankercentra waarin alle landelijke oncologische richtlijnen voor de diagnose en behandeling van klachten en symptomen ten gevolge van (de behandeling van) de ziekte zijn opgenomen.

Artikel 6

De post-HBO-opleidingen tot verpleegkundige op het gebied van astma en COPD die de module farmacotherapie in de opleiding hebben geïntegreerd, zijn relatief nieuwe opleidingen.

Het aantal afgestudeerde verpleegkundigen aan hogescholen die de nieuwe post-HBO-opleidingen tot verpleegkundige op het gebied van astma en COPD aanbieden, zal vanaf de inwerkingtreding van de onderhavige regeling vooralsnog beperkt zijn. Om de zorg die wordt verleend door verpleegkundigen op het gebied van astma en COPD te continueren en geen breuk te laten ontstaan met de gegroeide praktijk, is in het eerste lid, onderdeel b en c, van dit artikel bepaald dat de verpleegkundigen die de "oude" post-HBO-opleiding en de farmacotherapiemodule met goed gevolg hebben afgesloten, gelijkgesteld worden aan de verpleegkundigen die aan de nieuwe opleidingseisen voldoen. Belangrijk is dat de al werkzame verpleegkundige op het gebied van astma en COPD binnen twee jaar na inwerkingtreding van deze regeling de module farmacotherapie met goed gevolg hebben afgesloten, willen zij in aanmerking komen voor de gelijkstelling.

De opleiding tot verpleegkundige op het gebied van astma en COPD en de module farmacotherapie worden door hogescholen aangeboden die tevens een door de NVAO geaccrediteerde opleiding tot verpleegkundige verzorgen.

De Minister kan opleidingen en modules aanwijzen die voldoen aan de eisen gesteld in deze regeling. De opleidingscompetenties zijn ontleend aan een landelijk beroepsprofiel en bevatten een omschrijving van de kennis, de taken en de vaardigheden van de verpleegkundige op het gebied van astma en COPD. Dat profiel moet zijn vastgesteld door de Vereniging Verpleegkundigen en Verzorgenden Nederland (V&VN). De V&VN is een landelijke beroepsvereniging voor verpleegkundigen. De V&VN stelt ook beroepsprofielen vast voor verpleegkundigen op het gebied van astma en COPD.

Een relevant geschoolde mentor die de praktijkopdrachten van de verpleegkundige op het gebied van astma en COPD in opleiding begeleidt, kan een verpleegkundige op het gebied van astma en COPD die bevoegd is geneesmiddelen voor te schrijven, een verpleegkundig specialist of een arts zijn.

Artikel 7

Bij de behandeling van patiënten met astma en COPD in het kader van medicatie gaat het vooral om inhalatiemedicatie: medicijnen die rechtstreeks in de luchtwegen worden geïnhaleerd. De geneesmiddelen die de verpleegkundige op het gebied van astma en COPD mag voorschrijven op recept zijn sympathicomimetica, parasymphicolytica en corticosteroiden.

Verpleegkundigen op het gebied van astma en COPD die gebruik maken van de toegekende voorschrijfbevoegdheid, dienen dat te doen binnen de kaders van specifiek ontwikkelde samenwerkingsafspraken. Het voorschrijven en aanpassen van doseringen is vastgelegd in protocollen die zijn afgeleid van landelijke standaarden en richtlijnen.

Tot de landelijke protocollen, richtlijnen en standaarden op het gebied van COPD behoren:

- de NHG-Standaard COPD,
- de CBO Richtlijn Ketenzorg COPD, (sedert medio 2010: Zorgstandaard COPD),
- de CBO Richtlijn medicamenteuze behandeling bij COPD,
- de Landelijke Transmurale Afspraak COPD.

Tot de landelijke richtlijnen en standaarden op het gebied van astma behoren:

- de NHG standaard Astma bij volwassenen,
- de NHG standaard Astma bij kinderen,
- SKL Richtlijn astma bij kinderen,
- De sedert 2010 ontwikkelde Zorgstandaarden Astma bij volwassenen en Astma bij kinderen.

Artikel 8

Bij de aanvraag tot het plaatsen van de vermelding in het register van verpleegkundigen als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de wet, door een verpleegkundige als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel a, of artikel 4, eerste lid, onderdeel a, dan wel artikel 6, onderdeel a, eerste lid, dient de betrokkene het getuigschrift of een gewaarmerkte kopie over te leggen waaruit blijkt dat hij met goed gevolg de bij deze regeling voorgeschreven scholing heeft afgerond.

Voor de verpleegkundige, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onder b en c, artikel 4, eerste lid, onder b, c en d, alsmede artikel 6, eerste lid, onder b, geldt dat bij de aanvraag tot het plaatsen van de vermelding in het register de betrokkene het getuigschrift van de "oude" opleiding dient te overleggen of een gewaarmerkte kopie, alsmede het getuigschrift of een gewaarmerkte kopie van de afgeronde module farmacotherapie.

Artikel 9

Voor de wettelijke aanwijzing van de opleidingen en modules farmacotherapie geldt dat deze geschiedt op aanvraag van de hogeschool of zorginstelling die de opleiding dan wel module farmacotherapie verzorgt.

Bescheiden voor de aanvraag zullen veelal binnen de hogeschool of zorginstelling voorhanden zijn en niet speciaal voor de aanwijzing hoeven worden opgesteld.

Artikel 10

De bevoegdheid tot het voorschrijven van UR-geneesmiddelen komt toe aan de verpleegkundige die de desbetreffende opleiding met goed gevolg heeft doorlopen en waaraan in deze regeling eisen zijn gesteld, alsmede aan buitenslands gediplomeerden die daaraan zijn gelijkgesteld.

Voor de buitenslands gediplomeerden, zowel van binnen als van buiten de EER voorziet dit artikel in een regeling om gelijkstelling mogelijk te maken. De gelijkstelling van buitenslands gediplomeerden houdt uitsluitend in de verlening van de bevoegdheid tot het voorschrijven van geneesmiddelen. Deze bepaling ziet dus niet op de erkenning tot verpleegkundige.

Aangezien het voorschrijven van UR-geneesmiddelen een bijzonder bekwaamheid betreft die niet altijd een onderdeel is van de opleiding tot verpleegkundige en dus niet onder de regels van de automatische erkenning valt, vallen tevens de verpleegkundigen van binnen de EER voor hun erkenning voor wat betreft de voorschrijfbevoegdheid onder de regels van het algemene stelsel.

Alvorens de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en sport een verklaring van vakbekwaamheid of erkenning van beroepskwalificaties afgeeft, stelt de

commissie, bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van het Besluit buitenslands gediplomeerden volksgezondheid, een onderzoek in waaruit blijkt of die afgifte gerechtvaardigd is.

Bij de aanvraag van een verklaring van vakbekwaamheid en van een erkenning van beroepskwalificaties dient de betrokkene bewijsstukken over te leggen waaruit blijkt dat hij met goed gevolg een opleiding die is gericht op het voorschrijven van geneesmiddelen heeft afgerond en de nodige vakbekwaamheid of beroepskwalificatieniveau bevat.

Artikel 11

De beroepsorganisaties van de verpleegkundigen (EADV en V&VN) hebben behoefte aan een spoedige inwerkingtreding van deze regeling. Om die reden is op basis van de eerste uitzonderingsgrond van het beleid inzake de vaste verandermomenten (TK, 2009-2010, 29 515, nr. 309, p.4) gekozen voor de in dit artikel vastgestelde tijdstippen van inwerkingtreding.

Omdat de aanvragen voor het vermelden van de voorschrijfbevoegdheid pas kan plaatsvinden, nadat de opleidingen en modules zijn aangewezen, is gekozen voor een gefaseerde inwerkingtreding. Er bestaat duidelijkheid over welke opleidingen en modules voor aanwijzing in aanmerking willen komen. De verwachting is dat alle aanvragen voor aanwijzing voor 1 januari 2013 zijn afgehandeld.

De Minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

mw. drs. E.I. Schippers